

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWBAB0636750906

KvK: 67682065

088 88 90 100

info@waterschaplimburg.nl

www.waterschaplimburg.nl

Fractie Water Natuurlijk
Mevrouw R.A. Kaanen

datum 1 november 2022
uw kenmerk
zaaknr. 2022-Z9110
documentnr. WLDOC-1037746042-4806
onderwerp Beantwoording artikel 35-vragen over verweesde waterstaatkundige werken

Beste mevrouw Kaanen,

Per brief van 2 oktober 2022 heeft u aan het dagelijks bestuur een aantal vragen gesteld over verweesde waterstaatkundige werken.

Allereerst willen wij u bedanken voor uw brief. Het is wat ons betreft een blijk van bestuurlijke en maatschappelijke betrokkenheid bij het taakveld van Waterschap Limburg. In ons antwoord maken wij onderscheid tussen:

- het geschetste beeld op blz. 1 en 2 van uw brief;
- de gestelde vragen op blz. 2 en 3 van uw brief.

Het geschetste beeld

U schrijft:

1. *Bij de Prins Bernardlaan in Bunde een cascade ligt die ongeveer 100 jaar oud is, waar een buffer van het Waterschap in afwatert en waar voor een gedeelte geen onderhoud is uitgevoerd. Door gebrek aan onderhoud functioneert het hogere gedeelte van de cascade niet meer.*
2. *Bij de kern Westbroek liggen aan de zijde van de even huisnummers in de achtertuin slotjes die door allerlei aanpassingen aan de tuinen niet meer functioneren en waarbij onderhoud nauwelijks nog mogelijk is.*
3. *De Geul watert af naar de westzijde van het Julianakanaal via een sifon. Deze afwatering wordt belemmerd door slib op de bodem en obstakels die mee gevoerd worden vanuit de Geul. Effectief onderhoud is noodzakelijk om veilig te stellen dat de afwatering van de Geul kan plaats vinden, ook in extreme situaties.*
4. *De discussie over 'het gat in de dijk bij Bunde', bleek in werkelijkheid een duiker onder de Voulwamesweg te zijn.*

De situatie is in werkelijkheid iets genuanceerder dan u hierboven beschrijft:

Ad 1

Zowel het constructief als het dagelijks onderhoud van de genoemde Overbundebeek is voor verantwoordelijkheid en rekening van de vergunninghouder. In dit geval is dat gemeente Meerssen.

Ad 2

Ook in deze situatie zijn diverse vergunde duikers aanwezig waarvan zowel het constructief als het dagelijks onderhoud voor verantwoordelijkheid en voor rekening is van de vergunninghouder. In dit geval zijn dat veelal de aanwonende particulieren. Verder delen wij het beeld dat ter plaatse door de aanleg en bouw van tuinhuisjes de toegankelijkheid is beperkt. Volgens onze informatie zijn deze tuinhuisjes grotendeels op eigendom van de gemeente Meerssen gebouwd.

Ad 3

De sifon onder het Julianakanaal is in beheer en onderhoud van Rijkswaterstaat.

Ad 4

De duiker onder de Voulwamesweg is niet in beheer en onderhoud bij het waterschap, maar volgens onze laatste informatie bij Rijkswaterstaat.

U kunt uit bovenstaande opmaken dat de verantwoordelijkheid van de aanwezige situatie veelal niet bij het waterschap ligt. Evengoed heeft het waterschap wel een belang dat de verantwoordelijkheden en de naleving van daarbij behorende (onderhouds-)verplichtingen helder zijn, want het functioneren van het watersysteem wordt bepaald door het functioneren van alle afzonderlijke schakels. Daarom wordt door ons hieraan vanuit de reguliere inspecties of inspecties tijdens een crisis aandacht besteed en waar nodig worden de betrokken verantwoordelijken erop aangesproken.

De gestelde vragen

Vraag 1

Hebt u kennis genomen van de genoemde inventarisatie en herkent u dat er enkele verweesde waterstaatkundige werken aan het licht zijn gekomen?

Antwoord op vraag 1

Wij hebben kennis genomen van genoemde inventarisatie, maar zijn niet tot de conclusie gekomen dat daarmee “verweesde” assets aan het licht zijn gekomen. Wij delen wel het beeld dat ten tijde van de watercrisis (en dit was een zeer extreme situatie met een hoge tijdsdruk) niet voor alle betrokken partijen helder was wie welke rol, taak en verantwoordelijkheid had ten aanzien van specifieke assets.

Vraag 2

Bent u met WNL van mening dat zeker niet uit te sluiten is dat dergelijke situaties ook in andere gemeenten zullen voorkomen?

Antwoord op vraag 2

Voornoemde onduidelijkheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden speelt ook binnen andere gemeenten.

Vraag 3

WNL is van mening dat het opsporen van deze verweesde werken ook gerekend kan worden onder 'modern asset management', hoewel het hopelijk uitzonderingen zijn. Bent u dit met ons eens?

Antwoord op vraag 3

Het waterschap vindt het belangrijk dat rollen, taken en verantwoordelijkheden helder zijn, zeker voor het waterschap zelf, maar ook voor de direct betrokken partners. We kennen situaties waar dit onvoldoende scherp is gedefinieerd, veelal vanuit een historische context zo gegroeid. Dit doet zich bijvoorbeeld voor bij assets met een dubbele functie, zoals een damwand in een haven die daarmee van direct belang is voor het functioneren van de haven, maar die met toewijzing in 2005 als primaire waterkering ook een waterkerende functie heeft gekregen. Hier hebben we aandacht voor en dit jaar is een project gestart om hier meer scherpte in te krijgen. U kunt dit zien als "modern assetmanagement".

Vraag 4

Bent u met ons van mening dat in de regie tussen de waterbeheerders er een specifieke taak is weggelegd voor het WL? Zo ja, hoe ziet u die rol? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 4

Er is zeker een specifieke taak weggelegd voor het waterschap waar het gaat om waterbeheer, maar in deze gaat het wellicht te ver om te spreken over een regierol zonder dat de problematiek scherp is. Wij zijn van mening dat iedere instantie of particulier een eigenstandige verantwoordelijkheid heeft om de basisinformatie op orde te krijgen en te houden en verplichtingen (bijvoorbeeld via een vergunning) na te leven.

Vraag 5

Bent u bereid om het initiatief te nemen dan wel mee te werken aan het planmatig opsporen van deze verweesde werken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe denkt u dit aan te pakken?

Antwoord op vraag 5

Wij zijn bereid om de situaties zoals benoemd onder 3 te verkennen en op te lossen. We zetten daarbij in op het aanscherpen van rollen, taken en verantwoordelijkheden. We werken daarbij parallel aan onze basisinformatie via tal van sporen, zoals de werken in uitvoering, data-op-orde, toezicht en handhaving, etc. Onze prioriteit gaat daarbij in eerste instantie naar de primaire waterkering aangezien daar ook de risico's het grootst zijn.

Het inventariseren van "verweesde assets" in de breedte over ons hele beheergebied zien wij op dit moment niet als hoogste prioriteit, temeer omdat dit op dit moment niet als een zeer urgent probleem wordt herkend.

Vraag 6

WNL is van mening dat een dergelijke aanpak past bij het naar vermogen presteren van het Waterschap en derhalve bijdraagt aan het slechten van de “prestatie paradox”. Dat wil zeggen dat burgers verwachten dat het waterschap het waterbeheer goed beheerst, risico’s onder controle zijn en hinder goed uitlegbaar is. Bent u dit met ons eens?

Antwoord op vraag 6

Wij zijn helemaal met u eens dat de burger verwachtingen mag hebben in de richting van het waterschap en dat het waterschap inderdaad het watersysteem beheert en zoveel als mogelijk risico’s beheerst en hinder goed uitlegbaar maakt. De beheersbaarheid van het watersysteem zal moeten worden geplaatst in de context van bijvoorbeeld klimaatveranderingen, inrichting van de omgeving, beschikbare instrumenten en middelen, wel of niet acceptabele risico’s en kaders vanuit provincie, Rijk en niet allerminst, het algemeen bestuur van het waterschap. In het beheer van het watersysteem ligt de kerntaak van het waterschap, maar ligt de verantwoordelijkheid rondom de beheersbaarheid veel breder in het maatschappelijk domein (voor zover het watersysteem beheersbaar is).

Vraag 7

Als het aan WNL ligt, past deze taak ook uitstekend binnen het perspectief van een modern waterschap, als ‘functioneel bestuur’, hetgeen in onze ogen meer is dan ‘een technocratisch bestuur’. Bent u het met ons eens?

Antwoord op vraag 7

Wij delen met u het beeld dat de vraagstukken van vandaag en morgen een functioneel bestuur vragen dat meer is dan een technocratisch bestuur.

Vraag 8

Deze rol past in onze ogen bij actief burgerschap, zoals we dat van onze burgers c.q. bedrijven vragen. Eigenlijk zijn onze burgers c.q. bedrijven, onze vierde categorie waterbeheerders, naast RWS, het Waterschap en onze gemeente. Onderschrijft u deze zienswijze?

Antwoord op vraag 8

Ook op dit punt gaan wij mee in uw zienswijze. “Met en voor de omgeving” is het credo dat al diverse jaren door het waterschap wordt gehanteerd en dat in de praktijk ook al mooie voorbeelden heeft opgeleverd van participatie uit de maatschappij (zowel burgers als bedrijven).

Vraag 9

Naar onze mening is de digitalisering en aansturing van de kunstwerken via de centrale regelkamer van het WBL/WL een uitgelezen moment om deze inventarisatie planmatig aan te pakken. Onderschrijft u dit?

Antwoord op vraag 9

De digitalisering is een reeds onomkeerbaar proces waarbij het waterschap meer en meer een data gedreven organisatie zal worden. Wij zetten hier dan ook vol op in door bijvoorbeeld de ontwikkeling van de centrale regiekamer, de aanleg van “slimme” assets, innovaties, etc.

Vraag 10

Ook biedt deze aanpak een uitgelezen moment om te bezien of burgers als partner rond het waterbeheer hun verantwoordelijkheid te nemen en zelfstandig waarnemingen dan wel metingen te realiseren en deze door te geven aan het WL. Ook een dergelijke aanpak past in het beleid van WL m.b.t. burgerparticipatie. Op deze wijze wordt ook wederom een bijdrage geleverd aan het verkleinen van de eerder beschreven “prestatie paradox”. Bent u bereid om deze aanpak te bezien en wellicht via pilots te ondersteunen?

Antwoord op vraag 10

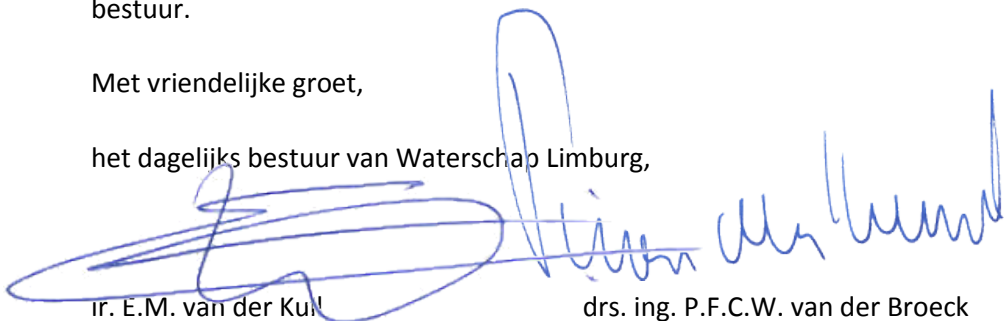
Ook de door u voorgestelde burgerparticipatie onderschrijven wij en wordt al toegepast. Uiteraard kan dat zeker meer en beter. Daarbij moet wel beseft worden dat het waterschap taken kan uitbesteden, maar niet de verantwoordelijkheden. Kortom, ook bij burgerparticipatie zijn goede afspraken nodig. Waar het gaat om meldingen, die krijgen we reeds volop binnen van betrokken burgers en partners. Ook ten tijde van de watercrisis hebben deze meldingen ons geholpen om de crisis zo goed mogelijk te bestrijden en aansluitend de schade weer zo snel mogelijk te herstellen.

Samengevat, we herkennen de door u genoemde voorbeelden niet direct als een primaire verantwoordelijkheid van het waterschap, maar delen wel uw gedachtegoed en gedachteringing.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 35 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur zal een afschrift van deze brief ter kennisneming worden toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur.

Met vriendelijke groet,

het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg,

ir. E.M. van der Kul
wnd. secretaris-directeur

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck
dijkgraaf